

54584290-7	09/08/2016	הארץ - כותרת	עמוד 13	1	17x16.61
בוועז סנג'רו - ראש החטיבה למשפט פלילי וקרימינולוגי - 26330					

בוועז סנג'רו

צריך לדעת גם לזכות

מלא" כפי שזיכוי נתפש בציבור — מכל העבירות.

בחזרה לפרשת זדורוב. אם אכן רצח, זריקת המכנסיים ממש לא מעניינת. מאסר עולם בגין הרצח הוא די והותר. ההתעמקות בזריקת המכנסיים (שאגב, כלל לא הוכח שאכן התרחשה) היא קטנונית ועלולה לפגוע ברצינות של ההתעמקות בעבירת הרצח. יתרה מזו: יש טונות של התחסות צד בציפייה מחשוד לתרום להפלתו. בשיטות משפט אחרות, כגון במשפט הגרמני, זריקת ראיה על ידי חשוד איננה נתפשת כמעשה פלילי. שם מכירים בשאיפתו הלגיטימית של האדם לחירות וביצר ההישרדות הטבעי. ואם, כפי שאני סבור, בסופו של דבר יתברר שזדורוב כלל לא רצח — למי נחוצה ההרשעה המתייחסת לזריקת המכנסיים, וכיצד ניתן להצדיקה?

מוצע לפרקליטות לחדול מצירוף עבירות מיותרות לכתבי האישום. מוצע לשופטי ישראל ללכת בדרך שהתוותה השופטת תבור: בעת זיכוי מהעבירה המרכזית, יש לזכות גם מהעבירה המיותרת שצירפה לה הפרקליטות. צריך לדעת גם לזכות.

פרופ' סנג'רו מלמד במרכז האקדמי למשפט ולעסקים ברמת גן

הגבוהות יותר — ללמוד ממנה. מדובר באדם שהואשם בניסיון פריצה לרכב — על בסיס הימצאותו המחשידה סמוך לרכב שנפרץ; ובעבירה נוספת של הפרעה לשוטט במילוי תפקידו — משום שניסה לברוח מהשוטרים. השופטת ניתחה את הראיות

המשפט את "אבן החכמים" המאפשרת לאלכימאים להפוך הרשה לזיכוי, וביקשה/דרשה מהלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לשנות את פרסומיה (בטענה הלא משכנת) עת שהם מטעים), כך שגם מקרה שבו הנאשם איננו כשיר לעמוד לדין, נכלל בסטטיסטיקה כזיכוי.

מי שזוכה בעבירה המרכזית, יש לזכות גם בעבירות טפלות כמו הפרעה לשוטט

שהציגה המשטרה, מצאה שאין בהן די להוכחת עבירת הפריצה ועל כן החליטה לזכות את הנאשם. אלא שלפי הדין הקיים, ייתכן שהיה עליה להרשיע את הנאשם בעבירה הטפלה והתפלה של הפרעה לשוטט במילוי תפקידו. כאן חידשה השופטת תבור חידוש מבורך, וקבעה שיש להרחיב את ההגנה מן הצדק, כך שתחול גם על מקרה כזה: "אם זוכה הנאשם מן הגרעין הקשה של כתב האישום, אם כתב לבית המשפט שלא היה מוגש כתב אישום בשל מרכיב הברירה כשהוא לבדו, לו העריכה התביעה מראש שאין די ראיות לעבירות הרכוש, הרי הרשעתו של הנאשם ב'משוהו' יש בה פגיעה בתחושת הצדק וההגיוניות". כך זיכתה אותו השופטת "זיכוי

יתרה מזו: מרבית מקרי ה"אירוע" הם מקרים של "הימנעות מהרשעה", שבהם בית המשפט קובע שהנאשם אמנם עבר את העבירה, אך מסתפק בצו מבחן או שירות לתועלת הציבור, כשהמשמעות המהותית בוודאי איננה זיכוי.

לפרקליטות מנהג מגונה לערוך כתבי אישום כרשימות מכולת ארוכות ולצרף לעבירה המרכזית עבירות טפלות ותפלות כגון שיש בוש מהלכי משפט או הטרדת עד. כך, אפילו במקרים הנדירים שבהם הנאשם מוזכר מהעבירה המרכזית, הוא מורשע בעבירה מיותרת. פסק דין חדש של שופטת בית משפט השלום בתל אביב נעה תבור מציע דרך חדשה. אני מציע לשופטי ישראל — גם בערכאות

ומן זדורוב הורשע לא רק ברצח, אלא גם בשיבוש מהלכי משפט, משום שלדבריו, זרק זוג מכנסיים שלו. לטענתו — מפני ששמן והם לא הלמו את מידותיו. לפי השערת הפרקליטות — כדי להעלים ראיה. הוא נידון למאסר עולם בגין הרצח ולשנתיים מאסר בגין זריקת המכנסיים. הערכתי המקצועית היא, שלא זו בלבד שאשמתו לא הוכחה מעבר לספק סביר, אלא אף רוב הסיכויים הם שאיננו הרוצח. נניח שבעתיד יוכה זדורוב במשפט חוזר מעבירת הרצח. האם מתקבל על הדעת להותיר את ההרשעה והעונש של שנתיים מאסר שנגזרו עליו בשל זריקת המכנסיים?

במדינת ישראל כמעט אין זיכויים. ראשית, 80%-90% מהתיקים הפליליים מסתיימים בעסקות טיעון — תעשייה שבמסגרתה כלל לא מבררים את האשמה, אלא הנאשמים מודים בתמורה להקלות. שנית, גם במשפטי ההוכחות שיעור הזיכויים נמוך. השיעור הכולל של הרשעות (לרבות עסקות הטיעון) הגיע לפי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ל-99.9%, פרומיל בודד של זיכויים. רק נאשם אחד מאלף מוזכר כה לחלוטין. בשלב זה מצאה הנהלת בתי